

Uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 14 oktober 2010 att bereda övriga utskott tillfälle att ge de eventuella kommentarer som respektive utskott har till de iakttagelser som gjorts i konstitutionsutskottets promemoria Uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen avseende

- upprättande en av kanslipromemoria eller liknande som ett led i föredragningen
- användandet av den tvåstegsmetod som man hänvisar till i förarbetena
- kommissionens motiveringar eller avsaknad av motiveringar avseende subsidiaritetsprincipen
- förekomst eller avsaknad av information från regeringen
- den samlade utvecklingen hittills på olika politikområden vad gäller lagstiftning på EU-nivå
- övrigt.

Konstitutionsutskottet beslutade även att bereda övriga utskott tillfälle att svara på följande frågor:

- Har tidsfristen på 8 veckor för att behandla utkast till lagstiftningsakter varit tillräcklig?
- Har utskottet haft några kontakter med utskott i andra nationella parlament under beredningen av subsidiaritetsärendena? Om ja, vilka och vad har dessa kontakter bestått av?
- Har utskottet haft någon användning av informationen i Ipex under beredningen av ärendena?

Justitieutskottet har beslutat att yttra sig över konstitutionsutskottets promemoria i de delar som avser justitieutskottets subsidiaritetsprövningar och besvara de frågor som konstitutionsutskottet ställt.

Utskottets överväganden

Promemorian

Konstitutionsutskottet ska följa tillämpningen av subsidiaritetsprincipen och en gång om året meddela kammaren sina iakttagelser. I promemorian Uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen redogör konstitutionsutskottet för de iakttagelser som gjorts vid genomgången av de subsidiaritetsprövningar som genomförts i riksdagen under tiden den 1 december 2009–30 juni 2010. Konstitutionsutskottets uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen kan sägas rymma två delar, dels den formella hanteringen i riksdagen av utkast till lagstiftningsakter som översänts för subsidiaritetskontroll, dels utfallen på en övergripande nivå. Uppföljningen av den rent formella hanteringen i riksdagen av utkast till lagstiftningsakter gäller vilka subsidiaritetsprövningar som har genomförts och vilka metoder som har använts vid dessa prövningar. Uppföljningen av utfallet av genomförda subsidiaritetskontroller på en övergripande nivå görs genom sammanställningar av hur subsidiaritetskontroller har utfallit på olika politikområden, vilka sedan på sikt kommer att kunna relateras till olika mål. I årets uppföljning handlar det främst, enligt konstitutionsutskottet, om att samla in iakttagelser. På sikt, i kommande uppföljningar, blir frågan hur utvecklingen av kompetensfördelningen mellan EU och medlemsstaterna har påverkat förutsättningarna för att uppfylla befintliga mål.

Utskottets ställningstagande

Kommentarer till konstitutionsutskottets iakttagelser

Av de 22 subsidiaritetsärenden som har avgjorts av utskotten under den aktuella perioden har justitieutskottet avgjort flest antal ärenden, 7 stycken. Två av dessa ärenden har varit initiativ från en grupp medlemsstater medan övriga fem har varit initiativ från kommissionen.

Justitieutskottets kansli har upprättat kanslipromemior i samtliga ärenden. Av promemoriorna framgår ärendets tidsfrist, tidigare behandling i utskottet, sammanfattning av förslagets innehåll, förslagsställarens motivering avseende subsidiaritetsprincipen, kansliets förslag till planering samt bifogade dokument. I förekommande fall framgår även regeringens bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen. I kanslipromemoriorna har kansliet inte refererat till den tvåstegsметод som konstitutionsutskottet redogör för i promemorian. Metoden och grunderna för subsidiaritetskontrollen har av kansliet i stället föredragits vid separata tillfällen, såväl skriftligen som muntligen, inför utskottets arbete med subsidiaritetskontroller. Kanslipromemoriorna har inte heller innehållit något förslag från kansliet till beslut avseende subsidiaritetskontrollen.

I samtliga utkast till lagstiftningsakter som justitieutskottet har subsidiaritetstestet har förslagsställaren motiverat sitt förslag med hänvisning till subsidiaritetsprincipen. Utskottet har vidare i de flesta fall valt att även begära in information om regeringens bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen i det aktuella utkastet. Informationen har vid tre tillfällen lämnats muntligt på utskottets sammanträde och vid tre tillfällen skriftligt i en faktapromemoria. Sammanlagt har utskottet vid fem av subsidiaritetstesterna haft tillgång till en faktapromemoria från regeringen. Utskottet har även avstått från att begära in information från regeringen vid ett tillfälle då utskottet tidigare hade subsidiaritetstestet ett i det närmaste identiskt utkast till lagstiftningsakt och därför var väl bekant med frågan.

När det gäller den samlade utvecklingen på politikområdena straffrättsligt samarbete och polissamarbete kan utskottet notera att det under den aktuella perioden varit förhållandevis många subsidiaritetstesterna på utskottets områden. Det är dock i detta tidiga skede svårt att uttala sig om huruvida detta berodde på Lissabonfördragets ikraftträdande eller en generell hög lagstiftningsstakt på dessa områden. Utskottet anser dock att det är angeläget att fortsätta följa utvecklingen och att i kommande uppföljningar se om det går att dra några slutsatser.

Svar på konstitutionsutskottets frågor

Justitieutskottet anser inte att tidsfristen på 8 veckor för att behandla utkast till lagstiftningsakter hittills har vållat några problem. Det kan dock noteras att utskottet ännu inte har avgivit något motiverat yttrande till kamraren där utskottet funnit att förslaget till lagstiftningsakt strider mot subsidiaritetsprincipen.

Utskottet har under den aktuella perioden inte haft kontakt med utskott i andra nationella parlament under beredningen av subsidiaritetstesterna. Utskottet har dock regelmässigt under beredningen använt sig av databasen Ipex för att se dels vilka parlament som prövar det aktuella förslaget, dels om något parlament har lagt ut information om sin prövning. En brist i dagsläget som utskottet har uppmärksammat är dock att de utkast till lagstiftningsakter som kommer från en grupp medlemsstater inte finns registrerade i Ipex. Det kan vidare konstateras att fördelen med Ipex främst torde vara att databasen innehåller kontaktuppgifter för vart och ett av lagstiftningsförslagen till handläggare i andra parlament. Endast i undantagsfall framgår det av Ipex hur utskott under beredningen ställer sig till förslaget. Vidare är det fortfarande flera nationella parlament som inte uppdaterar Ipex med relevant information. Nyttan av databasen är därför inte så stor som den skulle kunna vara.

Stockholm den 16 november 2010

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Kerstin Haglö (S), Ulrika Karlsson i Uppsala (M), Christer Adelsbo (S), Helena Bouveng (M), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Caroline Szyber (KD), Kent Ekeroth (SD), Lena Olsson (V), Carl-Oskar Bohlin (M), Roger Haddad (FP) och Agneta Börjesson (MP).